

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: B3-40P/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1323201622
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dáša Onuferová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1323201622.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava III, v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, L., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, úsek sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Krátka 1, Senec, dieťa rodičov - matka: Bc. F. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, L., otec: I. F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na S. M. X/A, Q. v konaní právne zastúpený: JUDr. Ivana Igazová, advokátka, so sídlom Mýtina 11, Bratislava, o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného nariadenia zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným Okresnému súdu Bratislava III dňa 11.04.2023, sa otec maloletého dieťaťa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol otec maloletého oprávnený nad rámec už rozsudkom upraveného styku stretávať sa s maloletým F. F., nar. XX.XX.XXXX, aj každý týždeň v kalendárnom roku každý utorok od 14,30 hod. do 18.30 hod. a každý štvrtok od 09,00 do 13,00 hod, každý párny týždeň od piatka od 10,00 hod. do nedele 17,00 hod., tak, že otec si syna prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky a matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že je otcom maloletého syna F.. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn.: 40P/57/2022 - 52, zo dňa 16.11.2022, súd upravil práva a povinnosti k maloletému synovi F. tak, ako sa uvádza v rozsudku. Okrem iného súd určil, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým F. F., nar. XX.XX.XXXX nasledovne: každý týždeň v kalendárnom roku každý utorok od 15,00 hod. do 17,30 hod., každý štvrtok od 10,00 hod. do 12,30 hod. každý párny týždeň v piatok od 09,00 hod. do 12,00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 09,00 hod. do 12,00 hod. počas Vianoc v párnom kalendárnom roku dňa 25.12. od 15,00 hod. do 18,00 hod. a v nepárnom kalendárnom roku dňa 24.12. od 15,00 hod. do 18,00 hod. s tým, že otec si maloleté dieťa prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť. Podľa otca takto upravený styk je v podstatne menšej miere, než v akom rozsahu trávi syn čas s matkou a jej rodinou. Napriek tomu, že má zo zákona a Dohovoru právo stretávať sa so synom a syn F. naopak so mnou ako otcom v rovnakej miere ako druhý rodič - matka, bral ohľad predovšetkým na vek syna, ktorý mal v čase rozhodovania ešte len jeden rok a štyri mesiace. Preto súhlasil s uzatvorením rodičovskej dohody, za podmienky, že sa tento minimálny rozsah bude bezpodmienečne plniť. Syn F. však bude mať už 2 roky, ale na základe úpravy styku v rozsudku stretnutie neprebehlo riadne ešte ani raz. Syna mu odovzdala len párkrát, aj to nezaopatreného, riadne nepripraveného a nenajedeného, oblečeného neprimerane počasie, nerešpektuje jeho právo na stretávanie sa so synom osamote a trvá vždy na svojej prítomnosti. So synom má i napriek jeho nízkemu veku doteraz veľmi pekný vzťah, keď za ním príde, usmieva sa na neho, čo preukazuje fotodokumentácia a videonahrávky, aj z dôb, keď bol syn menší. Podľa dohody môže mať syna vždy len na pár hodín, je nemysliteľné, aby si ho zobral napr. na chvíľu do Q., preto

s maloletým nemá žiadny kontakt jeho rodina - mama a otec navrhovateľa, ktorý by ho rád videl, ale vzhľadom k tomu, že býva pri C., by sa v čase určenom súdom nestihli vrátiť. Navrhovateľ býva v Q. a maloletý F. v L., preto cestovaním za synom pri terajšej úprave strávi rovnaký čas ako reálne so synom, a ani táto minimálna úprava styku sa neplní. Matka nereaguje ani na jeho žiadosti o videohovor so synom.

3. Súdu predložil zoznam matkou zmarených stretnutí so synom: 27.12., 29.12., 30.12.2022, 02.01., 04.01., 23.01. - 07.02., 11.03.- 18.03., 21.03., 23.03., 24.03., 28.03., 30.03. podľa matky bol v danom čase maloletý chorý, neposkytla mu náhradný termín. Navrhovateľ uviedol, že doterajším spôsobom nemá možnosť vytvoriť si so synom do budúcnosti absolútne žiadny vzťah. Syn je v citlivom a dôležitom veku, kedy si buduje základné vzťahy a postoje k svojmu okoliu. Ak tento stav bude pokračovať ešte pár mesiacov, syn F., ako tomu bolo už v mnohých obdobných prípadoch, prestane jeho spoločnosť akceptovať a začne ho odmietať, lebo jediné, čo bude poznať, bude matka a jej rodina. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov a najmä obava z ohrozenia výkonu rozhodnutia je na mieste tam, kde matka ako nositeľka hmotnoprávnej povinnosti podniká kroky za účelom sťaženia alebo úplného zmarenia budúcej exekúcie vykonateľného rozsudku súdu. Pritom už hrozba, že uvedené nastane, je v zmysle judikatúry dôvodom snažiť sa takúto eminentnú hrozbu odvrátiť, ak jej vznik možno v blízkej budúcnosti predpokladať. V tomto prípade dôsledkom odopierania styku s maloletým synom v takom citlivom veku, v akom syn je, dospeje do štádia, že po pár mesiacoch na neho syn zabudne, jeho okolie budú tvoriť iní ľudia a nie jeho vlastný otec. Výsledkom konania matky za krátky čas bude, že aj nariadený výkon súdneho rozhodnutia upravujúci styk, sa nebude plniť, ako je tomu v stovkách obdobných prípadoch, s odôvodnením, že „však syn s otcom ísť nechce“ a nemožno ho nútiť, lebo treba prihliadať na jeho rozpoloženie a mentálny stav. I z vlastnej praxe sú súdu istotne známe časté prípady, keď pri nedostatočnom kontakte malého dieťaťa s rodičom, obzvlášť v tomto veku, dôjde k rýchlemu a trvalému zavrhnutiu jedného rodiča a následkom býva nezvratný stav, kedy dieťa rodiča trvalo odmieta. Dôsledkom toho je potom neplnenie vykonateľného rozsudku súdu, ktorého výkon je nerealizovateľný a ohrozený. Vzhľadom na vyššie uvedené je opodstatnené predpokladať, že uvedená hrozba tu reálne je, a bez urgentného zásahu na to určených inštitúcií štátu, ktorých úlohou je chrániť práva dieťaťa, uvedený stav, porušujúci práva tak otca, ale hlavne dieťaťa na vyrastanie so svojím rodičom, ktorý má oňho záujem, ako aj obava zo zmarenia exekúcie rozsudku, tu reálne hrozí. Doterajšia úprava aj z dôvodu, že sa neplní, je nedostatočná na zabránenie hrozbe, že si syn odo otca odvykne a vznikne tak nenapraviteľná ujma na ich právach. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil ust. § 324 ods. 1, 3 CSP, § 325 ods. 1 CSP, § 326 CSP, § 336 ods. 1 CSP, § 370 CMP, články 4 a 5, § 28 Zákona o rodine, Dohovorom o právach dieťaťa.

K návrhu pripojil nasledovné dôkazy: rodný list maloletého dieťaťa, rozsudok Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 40P/57/2022 - 52, zo dňa 16.11.2022, komunikácia rodičov, fotografie s maloletým.

4. Podľa článku 5. Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 360 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej

starostlivosti. Podľa § 367 ods. 3, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení zákona č. 87/2017 Z. z. (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 vety prvej a ods. 2 C.s.p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

12. Podľa § 336 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

13. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

14. Podľa § 28 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

18. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 76 odsek 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa ust. §376 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (ods. 2).

Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd aj bez návrhu (ods. 3).

22. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov, ešte pred ich porušením alebo ohrozením. Všeobecné zásady, charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahuje aj na konanie vo veciach maloletých. Súd sú povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenie, ktoré by ohrozovalo zdravie a rozvoj dieťaťa.

23. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a priložených dôkazov vyplýva, že navrhovateľ nie je spokojný s rozsahom určeného styku s maloletým na základe rodičovskej dohody schválenej Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn.: 40P/57/2022 - 52, zo dňa 16.11.2022, žiada styk rozšíriť. Súd, hoci sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou otca o potrebe pravidelného kontaktu s maloletým F., absencia ktorého môže mať devastačné účinky na vzťah otca a syna a môže do budúcnosti postaviť otca na okraj záujmu maloletého, formou neodkladného opatrenia však nemožno nahradiť rozsudok súdu. Je potrebné zdôrazniť, že otec vo svojom návrhu zdôrazňuje, že ani styk určený rodičovskou dohodou matka nerešpektuje a nevykonáva sa riadne. Súd apeluje na matku maloletého, aby v prípade, že otcovi neumožní styk z dôvodu choroby dieťaťa, poskytla mu možnosť náhradného termínu, kedy sa otec bude môcť so synom stretnúť. Maloletý vo veku takmer dvoch rokov je už vnímavé dieťa, ktoré si začína budovať väzby so svojim okolím, emočne sa naväzovať aj na iné blízke osoby okrem osoby matky, ktorá je pre neho v tomto útlom veku primárnym rodičom. Preto je povinnosťou matky, ktorá má dieťa zverené do svojej osobnej starostlivosti, otcovi dieťaťa, ktorý je plnohodnotným rodičom, má rovnaké práva a povinnosti ako matka, umožniť riadny styk s maloletým a ak do stretnutia zasiahne náhle ochorenie dieťaťa alebo nejaká nepredvídateľná udalosť na strane matky, poskytnúť mu riadny náhradný termín.

24. Navrhovateľ má možnosť v prípade, že rozhodnutie nie je matkou riadne vykonávané, dať na súd návrh na výkon rozhodnutia postupom podľa ust. § 370 a nasl. CMP. Tento postup nemožno nahradiť nariadením neodkladného opatrenia, pretože na jeho nariadenie absentuje splnenie zákonných predpokladov, a to preukázanie nutnosti ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, čo môže otec urobiť návrhom vo veci samej na zmenu úpravy styku; ako i skutočnosť, že zo strany navrhovateľa nebola riadne preukázaná potreba rýchlej a dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov. Maloleté dieťa nie

je v žiadnom ohrození života, zdravia, jeho výchovné prostredie je stabilné, teda nemožno konštatovať dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. Ak nie je navrhovateľ stotožnený s rozsahom styku a javí sa mu ako nedostatočný, môže si podať nový návrh, kde súd v rámci konania o novom návrhu, po vykonaní riadneho dokazovania, vylúchom účastníkov konania, prípadne vykonaním ďalších navrhovaných dôkazov, môže vo veci riadne rozhodnúť (§26 Zákona o rodine). Keďže súd dospel k záveru, že zmena úpravy styku na základe neodkladného rozhodnutia by bola predčasná, preto súd návrh otca zamietol.

25. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa citovaného ust. § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 357 písm. d) C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 C.s.p.) v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p., v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Uznesenie je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 C.m.p.).